

DAHAVSKI POROČEVALEC

GLASILO JUGOSLOVANSKEGA NARODNEGA ODBORA

Štev. 16

Dachau, dne 18. maja 1945

Broj 16

ZVANIČNI PRETSTAVNIK JUGOSLAVIJE U NAŠEM LOGORU

Potporučnik Dragomir Rakočević o hitnosti naše repatriacije

Jutros je u naš logor stigao zvanični predstavnik naše vlade. To je mlađji čovek, potporučnik jugoslovenske narodne vojske, Dragomir Rakočević. On je delegat naše vlade za repatrijaciju naših ratnih zarobljenika, političkih zatvorenika i slobodnih radnika. U Nemačkoj je doputovao iz Pariza kao član naše tamonojne vojne misije. U nevezanom razgovoru, koji je sa njim imao priliko da vodi, naš urednik je čuo nekoliko izjava, koje zaista mogu delovati i kao ohrabrenje i kao srdačan pozdrav domovine.

Pored ostalog, naročito je naglasio da su vojnoj misiji u Parizu dobro poznati i Dachau, i naše patnje ovde. Prilikom utvrdjivanja plana za repatrijaciju, politički pritvorenici uživali su izvesnu prednost. Zbog naročito teških iskušenja kojima su bili izloženi, patnji, koje su podneli, i smrtnosti, koja je tako nemilostivo harala i još uvok hara u njihovim redovima, nama iz ovoga logora, bilo prilikom vraćanja u zemlju priznato izvesno prvenstvo i medju političkim zatvorenicima.

Naša vlada raspolaže u svrhe repatrijacije brojem kamiona dovoljnim za naše otpremanje kući. "Bja je prva dužnost i moja glavna briga", rekao je na kraju razgovora naš delegat, "da vas sve žive i zdravo vratim u otadžbinu. Dok ne krenete, ja ću se što pre starati da vaš boravak u Rajhu, od nesnosnog kakav je sada učinim što snosljivijim".

Danas popodne, drug Rakočević je posetio i prostori-je naše redakcije. Tom prilikom, on je izjavio da je u Dachau bio prijatno iznenadjen širinom, organizovanošću i efikasnošću našeg zajedničkog rada. Naročito interesovanje pokazao je za naš list i veoma ga je obradovalo kad je čuo da izlazi svakodnevno. Njegovo je mišljenje da bi "Poročevalac" trebalo pretvoriti u zajednički dnevni organ svih Jugoslovena u Nemačkoj, i zbog toga, razume se, do mogućeg maksimuma, dići njegovu tiražu.

SESTAVA NARODNEGA SVETA U TRSTU

TRST, 18. maja - Narodno oslobodilni svet u Trstu je sastavljen iz zastopnika nastopnih velikih ljudskih organizacija: Unita Operaia, Osvobodilna fronta, Partito Comunista, Democristici Indipendenti Italiani, Zveza slovenske mladine, Glavna antifašistička Italijana, Slovenska protifašistička ženska zveza, Donne antifasciste Italiane. - V omenjenih organizacijah je gotovo združen ves proletarski Trst in pretočna većina razumnštva, tako da je iz njihove sredine izvoljeni izvršni odbor popolnoma zakoniti zastopnik tržiškoga prebivalstva. Predseduje mu Italijan dr. Umberto Zoratti.

TRST, 18. maja - Narodno oslobodilni svet tvori 10 Italijanov in 8 Slovencev, kar ustroza stvarnomu razmerju med obema narodnostima v tržiškem mostu.

BEOGRAD, 18. maja - "Omladina" je ponovno zavzela zelo ostro stališče o tržiškem vprašanju. Med drugimi je poudarila dejstvo, da se mora za vseljo končati s fašistovskim slepomišljenjem in Imperializmom. Trst in Gorica sta bila pod fašističnim režimom izhodišči raznih fašističnih izpadov proti slovenskemu ljudstvu, kar se ne sme nikdar več ponoviti.

BEOGRAD, 18. maja - Pri zasedbi Trsta in osvoboditvi Primorja je padlo za našo stvar tudi večje število sovjetskih vojakov, ki so bili prideleni jugoslovanski vojski v raznih posebnih službah.

TRST, 18. maja - Semkaj sta prispela poveljnik 8. angloške armade Mac Clary in načelnik štaba Alexandra general Morgan.

"POLITIKA" O TRSTU IN KOROŠKI

BEOGRAD, 18. maja - Današnja "Politika" priobčujo uvodnik o tržiškem vprašanju. V njem naglašajo zlasti netočna poročila angloških in drugih dnevnika o vsebini note, ki sta jo vladi Jugoslavije poslali angloška in ameriška vlada. Nota vsebuje v glavnem le zahtevo zavezniških armad, da se jim propusti kontrola nad komunikacijami iz Trsta preko Gorice in Vidma v Avstrijo, nikakor pa ni govora o zapustitvi osvobojenih primorskih predelov Slovenije. Jugoslavija nikakor ne bo oporokala prava mirovni konferenci glede na končno odločitev o pripadnosti Trsta, niti ne more jugoslovanska vojna okupacija navedenih dožeti tega prejudicirati, ker gre v stvari za zasu-guranje tamkaj prebivajočega jugoslovanskega naroda. "Politika" nadaljuje, da moramo biti vedno krepki v obrambi svojih pravic in se ne smejo ponoviti avanture d'Annunzijeve vrste. Nasproti, na stranka je stvarno bila ves čas v vrstah zavezniških sovražnikov in je šele po kapitulaciji prešla v zavezniški tabor. Jugoslavija bo vedno izpolnila svojo nalogo. To je dokazala tudi sedaj, ko je na poziv zaveznikov izpraznila desni šoski breg in južno Koroško, ker je bila že poprej zasedena po 8. angl. armadi, varujoč pri tem seveda vse pravice na pripadnost slovenske Koroške Jugoslaviji.

BEOGRAD, 18. maja - Kakor poroča "Politika" bodo jugoslovanske čete začasno na zahtevo zavezniških po-poljstev že zasedeno južno Koroško do mirovne konference. Pač pa zasledajo sedaj to čisto nekatere predele severne Slovenije, ki jim jih je prepustila v zasedbo sovjetska vojska med Muro in Rabo, zlasti severno Prekmurje.

PRED REKONSTRUKCIJO ITALIJANSKE VLADE

ROM, 18. maja - Pričakovati je v kratkem rekonstrukcije italijanske vlade. Iz vrst ljudskih strank (komunistične in socialistične) se množijo glasovi, da sedanja vlada v marsičem predstavlja samo nadaljevanje fašizma, kar posebno prebivalstvu osvobojene severne Italije, ki odklanja tudi slehorne spore z Jugoslavijo zaradi Trsta, ni po godu. List "Gioventu nuova" naglašajo svoje odločno protifašistično stališče in pravi, da se mora vprašanje Trsta z Jugoslavijo prijateljsko rešiti.

SLOVENSKI DELEŽ TRSTA

Bred tednom je poveljnik mesta Trsta, general Dušan Kvoder, civilno upravo na področju tega največjega in najpomembnejšega pristanišča na Jadranu, izročil iz Osvobodilne fronte izbranemu predstavništvu, v katerem so zastopane, kakor je razvidno iz najnovejše brzojavke, vse demokratične in antifašistične skupine italijanske in slovenske narodnosti. Sredi nejasnosti, ki bi jo nekateri mračnjaški krogi z Apenninskega polotoka radi zanesli v reševanje pekočih problemov na periferiji naše zemlje, se nam zdi ta vest razveseljiva z dvojnega vidika: Prenos uprave iz vojaških v roke civilnega narodnega zastopstva nam je najboljši dokaz, da so se razmere v mestu v kratkem času tako daleč normalizirale, da oborožena sila že lahko odlaga neposredno izvrševanje oblasti. In drugo: V začasno predstavništvo Trsta so poleg Slovencev vstopili tudi zastopniki vseh italijanskih političnih skupin, ki na ta način priznavajo po jugoslovanskih zasedbenih četah izvršeno dejstvo in izražajo svojo pripravljenost, na osnovi načel naše Narodno-osvobodilne fronte sodelovati za izgradnjo Trsta v okviru nove, svobodne, demokratične Slovenije in Jugoslavije.

Če ugotavljamo ta dejstva, s tem nikakor nečemo reči, da nas prosiščečajo. Dogodki, ki smo jim od daleč prišlo te dni, so samo členi v verigi nujnega razvoja. Za nas pač niti trenutok nikoli ni bilo dvoma, komu mora pripasti in bo pripadel Trst. Odkar je to vprašanje stopilo v ospredje poročnega zanimanja, smo v našem listu objavili že vrsto člankov, ki so z našega ožjega vidika, z nacionalnimi, predvsem pa gospodarskimi in prometnimi argumenti, izpričevali neločljivo povezanost Trsta s slovenskim ozemljem. Po izjavi, ki jo je podal vodja italijanskih komunistov Togliatti, čes, da je Trst Italijansko mesto, moramo to svojo argumentacijo še dopolniti. Trst je bil za vsakega objektivnega opazovalca Italijansko mesto pač komaj v 25 letih fašistične strahovlade, ki jo izgnala, deportirala, vrgla v ječo in pobila domala vse, kar se je drznilo prištevati slovenskemu imenu, požgala Narodni dom ter uničila zadnjo znamenje našega obstanka. Toda vse to divjanje je ostalo zaman, slovenskega življa v Trstu ni bilo mogoče zatreti. Iz njega so izšle prve klince odpora, ko se je pred štirimi leti zanesla odkrita borba proti fašizmu in imperializmu tudi v Primorje, iz njega so padle prve žrtve za svobodo mesta, bad njim je divjal najhujši bes SS-ovcev po zlomu stare Italije. V teh dneh so Slovenci vnovič izpričali s krvjo, da je Trst tudi slovenski.

Sloven Slovenci Italijanskega deleža v Trstu nikoli nismo oporekali. Na zunaj se je ta delež kazal v vladajočem položaju močne kaste Italijanskih trgovcev in donarnih mogotcev, ki so imeli razgibani vrvož v pristaniškem mestu v svojih rokah. Mali naš človek s Krasa in iz globjega zalodja, ki mu domača gruda ni mogla nuditi kruha, je v množicah prinašal delovno silo na tržaški trg in zapadal raznarodovanju, ki so ga vodile imperijalistične intencije s polotoka in ga je v svoji mržnji do Slovencev podpirala stara monarhija. Globlje v prerezu družbe je tržaški proletarijat, ki sta mu dejali dela luka in ladjedelnica z ostalo industrijo, predstavljala pravo moč pristaniškega mesta. Ta proletarijat je bil od nekdaj slovenski in italijanski, toda med obema nacionalnima vojama ni bilo razdora. Vozala sta ju visoko razvita razredna zavest in duh resnične proletarske solidarnosti. Živelci sta tesno povezani v skupni borbi in skupni organi-

zaciji, ki ju ni motila v izpovedovanju lastnega nacionalnega prepričanja. Delavci posameznih strok so tvorili do neke mere začrtoženo narodnostno skupino, tako so bili tržaški zidarji n.pr. domala sami Slovenci, kovinarji skoraj sami Italijani. Pa čeprav so se skušale iz šovinističnih krogov one in druge strani zanesti klince razdora v proletarske vrste, so duh solidarnosti med slovenskimi in italijanskimi delavci ni skalt. Niti v času najtežjih borb med tržaškim delavstvom one ali druge narodnosti ni bilo najti stavkokazov.

V nastopu Narodno-osvobodilnega sveta vidimo samo oživljeno tradicijo skupnosti in sodelovanja, ki je nekoč živela med italijanskimi in slovenskim narodom v Trstu. Fašistična plast, ki se je po ogromni večini doselila iz kraljevine, med tržaškim ljudstvom nikjer ni poglala koronin, vendar bo treba še nakaj časa, preden bodo sledovi njenega hiševanja do kraja iztržbljeni. Borba s fašizmom pa pomeni borbo za svobodo Trsta. (Zaključek jutri)!

L.M.

PIŠMO IZ BUCHENWALDA

Tajnik našega odbora tov. Diehl je s posredovanjem češko-slovaških letalcev prejel danes preko Londona - vsekakor rekord: v dveh dneh - naslednje pismo, ki smo se ga od srca razvesalili, ampak s kapljo grenkobe: po petdrugem mesecu nihče še ni prišel ponje:

Bodite najlepše pozdravljeni od Vaših tovarišev iz Buchenwalda. Prav radovedni smo, ali tudi Vi tako čakate na možnostih doma kakor mi že od dneva naše osvoboditve 11. aprila. Prosim Vas, če pridete kmali v stik z našimi, ki so prišli iz domovine v Avstrijo zaradi naše roparije, opozorite jih tudi na nas, naj čimprej poskrbijo tudi za nas prevozna sredstva (Avtobuse)! Nas je tu okoli 600 (slaba polovica Slovencev), večina dobrih antifašistov. Zlasti mnogo jih je iz našega Primorja. Vsi hočemo domovi. Prejmite TI, dr. Lojze Kraigher, Krzol in kor Vas je še starih znancev, najlepše pozdrave od podpisnika, ki se je do 11. aprila skrival pod drugim imenom, od dr. Mahkota, Slavka Saračevića (frizerja z J. Josonca), Vekoslava Figarja, Ivana Lovarja in drugih najlepše pozdrave. Tvoj dr. Dušan Kermavner

16. maja 1945

LEVIČARSKA ZMAGA V FRANCIJI

PARIZ, 18. maja - Po občinskih volitvah, ki so v njih zmagali na celoti črti levo usmerjeni elementi, so sedaj pojavili glasovi iz vrst komunistične in socialistične stranke, da je treba pristopiti polagoma socializaciji bank in vse težko industrije. Omenjeni stranki odklanjata sleherni sporazum s kakršnokoli reakcionarno stranko za bodoče volitve v francosko poslansko zbornico in senat. Temu mišljenju se je pridružila tudi francoska Osvobodilna fronta.

PARIZ, 18. maja - Francoske čete so zasedle v Italiji od 5 do 22 km širok obmorski pas v glavnem zaradi varstva svoje meje. Naglašajo pa se, da probiva v tem ozkem pasu francosko ljudstvo, ki je prišlo pod Italijansko oblast šele leta 1860. In je sedaj francoske čete z navdušenjem pozdravilo.

BEOGRAD, 18. maja - Včeraj popoldne se je odpeljal z brzim vlakom na svoje službeno mesto novi jugoslovanski poslanik v Sofiji, Nikolaj Kolačević.

LONDON, 18. maja - Zunanji minister Eden in podpredsednik vlade Attlee sta se vrnila iz Amerike.

ZNANOST V ROKAH ZLOČINA IN SMRTI

Učenci so se zvožali z morilci in jim nudili sredstva za ubijanje ljudi

Dan za dnev prinašajo radijska poročila vznemirljivo sliko o strahotnih življenjskih razmerah in grozovitostih metodичnega mučenja in morjenja po nestotih taboriščih za politično internirance širom Nemčije. Tu slišimo o nepravilnem rentgenskem obsevanju, ki je povzročilo pripornikom smrtonosne opekline, tam o cepljenju z rakastimi klicami, pa o sili bolečim vbrizganju fenola, benzola in petroleja in tako dalje, slika prekaša sliko po grozovitostih in nezasišani rafiniranosti sistematičnega nasilnega uničevanja destitucij, predanih na milost in nemilost pobesnelim krvolokom nacističnega terorja.

"Izkusna postaja za malarijo"

Taborišče Dachau ni v tem pogledu prav nič zaostajalo za onimi v Mauthausnu, Oswiecymu, Lublinu, Sachsenhausnu, Grossrosnu, Nougammu, Floßburgu, Buchenwaldu itd. itd. Pod videzom "znanstvenih" eksperimentov so odločujoči činitelji SS ustanovili in uredili v tukajšnjem revirju razne poskusne postaje, v katerih so uprizarjali na pripornikih poskuse, za katere je bilo razvidno že vnaprej, da bodo v pretežni večini primerov končali zanje ob strahotnem trpljenju smrtno ali pa jih zagotovo pohabili za vse življenje.

Pripornikom so umetno copili malarijo in nekatere druge nalezljive bolezni ter nato preizkušali na njih učinek novih zdravil. Uporabljali so pri tem tudi sredstva, ki o njih medicinska vedo, da ne morejo ugodno vplivati na potek malarije. Še pred nekaj meseci so umrli za zastrupljenjem s piramidonom trije zelo močni in zdravi priporniki slovanske narodnosti, kar jim je prof. Schilling - po polomu so ga bili prijeli nekje pri Münchenu - dal piramidona v smrtni dozi. Na tej poskusni postaji za malarijo, ki je bila ustanovljena na pobudo zdravnika SS in drž. policije Granitza in Himmlerja in katere vodstvo je bilo zaupano profesorju na Kochovem Institutu v Berlinu, dr. Schillingu, so tudi poskušali, pogostokrat s smrtnim izidom, kolikšno količino kakega zdravilnega sredstva oboleli ali zdravi človek še prenese.

Moritev duševno bolnih in flegmon

Bolnike v oddelku za duševne bolezni so sistematično uničevali bodisi z intramuskularnimi injekcijami ciankalija ali heroina, bodisi z izstradanjem. Z osemnajstimi bolniki, med katerimi je bilo mnogo lahkih primerov, so delali poskuse v plinski komori. Bolnike so injicirali v tkzv. "žurhauzu" pristaši SS, nakar so jih vsotej naglo prepeljali v poslopje krematorija. Na tem oddelku so nedavno delali poskuse s pegavcem. Bolniku so položili na telo po 4 okužene uši in opazovali na ta način okuženo bolnike skozi 14 dni. S tem postopkom je pomrlo na stotine naših tovarišev.

Na oddelku za proučevanje krvnih zastrupljenj ali flegmon so pričeli že leta 1942. vcepljati zdravim pripornikom intramuskularne gnojne injekcije, povzročitelje flegmon, in so s tem na umoten način izzivali te bolezni z bakterijami, ki povzročajo gnojna vnetja in zastrupljenja krvi. Nato so preizkušali vpliv raznih zdravil na njih potek ali pa so vbrizgali pripornikom gnoj iz flegmonske ran ter jih nato prepustili samim sebi, nakar so vsi, seve, umrli. Priporniki, ki so preboleli prvi vbrizg v mišičje stegna, so dobili ponovni vbrizg v drugo stegno, tisti pa, ki so preboleli tudi tega, so prejeli še tretji vbrizg v plečo. Poskusi so končali v večini primerov smrtno po večmesečnem hiranju, silovitih bolečinah in nepopisnem trpljenju. Od slednjih živita le še dva.

Bolniki s flegmonami so ostali brez kirurških posegov, zdravili so jih samo "biokemično", dokler se rane same po sebi niso odprle, oziroma dokler bolnik ni umrl. Biokemično zdravljenje so uvažali tudi pri drugih vnetjih na splošno, pri vodenici, vnetju pljuč itd. Bolniki so, seve, v vseh primerih umrli. Vse bolnike, ki so jih zdravili na ta način, so slikali tedensko ali vsakih 14 dni.

Neznane iz Münchna

Te poskuse, ki so končali v večini primerov smrtno po večmesečnem hiranju ob strahovitih bolečinah in nepopisnem trpljenju, je odredil Himmler sam, vsakokrat pa jih je prišel nadzorovati neki nepoznan človek iz Münchna. Na ta način je bilo "zdravljenih" približno 300 pripornikov. Od teh je večina umrla že med poskusi, ostali za posledicami. Zelo redki so, ki so vzdržali te smrtonesne, sile boleče in povsem neznanstvene poskušnje.

POGOVOR S PSOM

Sedel sem pred našo barako na trgu. Na igrišču je nekaj mladih ljudi brealo žogo. Nobeno "redno" tekmo ni bilo, preganjali so si dolgčas. Med njimi se je podil in hlastal za žogo pes, eden izmed onih psodučevalcev, s katerimi so nas SS-ovci stražili.

Zamislil sem se in nisem več pazil na igro. Kar občutim nekaj toplote na nogi. Pes-čuvaj je prišel, legel pred me in naslenil glavo na mojo nogo. Upchan je bil od igre, jeziki mu je visel iz gobca. Pobožal sem ga po glavi. Dvignil je glavo, me pogledal in se spet stisnil k moji nogi.

In tedaj sem mu govoril: "Glej, glej, kako si se znašell! Tvoji gospodarji so te nasčuvalli na nas, čim si videl človeka v bolečinski progasti obleki ali cunjah, bi najraje planil vanj. Tvoji gospodarji so te držali pripetega na verigi, dajali so ti nekaj hrane, nasčuvalli so te na nas - pa so tvoji gospodarji pobegnili in ti si zašel med nas. Nič več nisi divjl, dejal bi, da si prišel "k pameti". Veš, zdiš se mi kakor nemški narod okoli nas: tudi njega so imeli pripetega na verigi, mu dajali nekaj hrane, da je bil pokoren, in ga nahujskali proti nam. Mislim, pa, da bo tudi on prišel "k pameti" - samo težje kakor ti, kajti z eno ročjo so ti le prizoneli - z Goebelsovo propagando. Veš, to je hud strup, ki udari na možgane in zdravljenje je dolgotrajno. Res, blagor tebi, da si pes!"

Pes me je pogledal, in pomahal z repom - zdi se mi, da me je kar dobro razumel. E.S.

Delo konferenc v San Franciscu je toliko dozorelo, da se pričakuje njen zaključek 7. junija.

Na običajni konferenci tiska je predsednik Truman v sredo naglasil, da je sedaj v ospredju zanimanja podpisovanje VII. ogromnega vojnega posojila za vojno proti Japonski. Če bodo razmere dopuščale, bo prišla na red razprava o nadaljni politiki nasproti Nemčiji. Predsednik Truman je naglasil, da upa, da bo v kratkem prišlo do sestanka med Stalinom, Churchillom in njim, ki bo prinesel važne zaključke.

YUGOSLOVENSKA PUŠKA

Mnogo i mnogo puška stoji, bilo na gomili bilo pojedinačno. Prolazimo i ne osvrćući se, ta ima ih mnogo, ko bi ih sve pogledao ili se za njih interesovao. Ima ih svih mogućih modela i sistema počevših od ruskih, talijanskih, francuskih, čeških pa sve do mađarskih. Naših je vrlo malo, barem koliko sam ih ja video, još za vreme naci-tiranije. Idem tako jednog dana pored nekog drvoreda i moju pozornost svraća puška naslonjena na jedno drvo. Izgleda mi nekako poznata. Prilazim joj i uzimam je u ruke. Istina, nisam se prevario. Naša je. Uzimam je u ruke zagledam i zagrlim je. Da, to je puška moja, da moja, radjena u Kragujevcu i nosi broj 6532. Tu sam pušku ja nosio još za vreme manevara par godina pre rata. Jeli to slučaj ili šta drugo? Slučaj i ništa drugo. Grlim je ne jednaput-višeput. Prilazi mi jedan američki vojnik i pita me šta je. Objašnjavam mu, da je to moja puška, naime bila moja još par godina pre rata i da je sada susrećem tu u Nemačkoj i to u koncentracionom logoru, i to još svu zardjanu i blatnjavu. On se smeje i odlazi. On nema smisla za ovakve sentimentalnosti, dok ja nemogu da se od nje rastavim. Gledam je pitam je gde je sve ona bila, kakav je sve put napravila dok je došla ovdje da završi. Na gomili spaljenih nemačkih i drugih pušaka! Ona, kao da mi odgovara: ne boj se ja sam izvršila svoju dužnost, iz tujih ruku prošla sam u ruke tvog druga, a iz njegovih u ruke opet drugog. Kada je bojna truba zatrubi i pozvala sve vas na odbranu domovine, došla sam u ruke pravog domoljubca, koji me je nosio kroz sve borbe i posle odneo u šumu, gde sam nastavila da vršim svoju dužnost. Mnoge boje i okršaje prešla sam. Tvoj drug me je uvek nosio ja sam ga verno pratila i branila. Mnogog sam protivnika onespobila. Prošla sam brda i doline, doživela pobeđe i poraze, ali budi uveren, uvek sam bila na mostu. Tvoj zemljak - partizan nosio me je i čuvao verno. Istina bila sam češće puta i u gorom stanju nego se sada nalazim, naročito za mnogobrojnih povlačenja, ali me tvoj zemljak posle očistio i njegovao za što mu se ja uvek verno i pristojno odužila. Bila sam, da ti ukratko kažem, skoro sve dok je bilo moguće u borbi, kao što su i svi partizani bili, ali jednog dana našla sam se u nemačkim rukama i to kao plen. Moj nosioc neznam kako je završio. Ranjen je bio, pao je, opet ustao, pokušao da me nosi, nije mu uspelo, ostavio me je. Našli me Nemci uzeli i doveli ovo ovdje gde si me ti našao. Moj nosioc, kažem ti, bio je ranjen, možda je poginuo, možda je i zarobljen, ali kakav je da je i gde je, možes biti na njega ponosan. Bio je pravi borac i rodoljub, borio se je kao pravi lav. Kakavica nije nikad bio, nego uvek u prvim redovima i mogu ti reći da sam ponosna što sam u rukama takvog borca bila, završila je moja puška svoju istoriju. I ja sam ponosna, rekao sam joj, što sam imao čast nositi takvu pušku.

I.S.

V UJETINSTVO VII AMERISKE ARMADJE je podelio zopet težak nacistični plan: prijet je vodja nemške delovne fronto Robert Ley, družbo pa mu dela Franz Schwarz, blagajnik nacistične stranke.

U JAPANSKIM JORNARIC. Nad vojno je bilo potopljenih preko 600 nemških podmornica, ostale se sodaj predajajo angloški mornarici. Izmed edinic nemške mornarice je bilo ugotovljeno naslednje število: v Kielu sta dve križarki, "Admiral Hipper" in "Emden", dalje 11 rušilcev; v Kodanju križarki "Prinz Eugen" in "Kürnberg" obe popolnoma za službo sposobni, 3 rušilci in 2 torpedovki; v Wilhelmshavenu potopljena križarka "Kola" in 1 sposobna torpedovka; v Ovenmundu križarka "Leipzig", poškodovana; v Swinemünde potopljena križarka "Lützow" in poškodovan star bojni brod "Schlesien"; v Stettinu 25.000 tonska nosilka letal v gradnji "Graf Zeppelin"; v Gdini bojni brod "Gneisenau", potopljen pri vходу v pristanišče, in prav tako križarka "Schleswig-Holstein"; v Kraljevcu pa je bila razstreljena križarka "Seydlitz". V ostalih manjših lukah je bilo zajetih še 10 rušilcev in 12 torpedovki in nekaj stotin raznih pomožnih brodov, kakor minonoscev, čistilnih ladij, tenderjev itd.

NOVA VRSTA ZAŽIGALNIH BOMB, ki se bodo uporabljale zlasti proti Japonski, kjer je večina hiš iz lesa in papirja, obstoji iz lahkih, le 3 kg tehtajočih zažigalnih bombic, ki razvijejo ob padcu na take lahke stavbe silno vročino, ki neminovno zažgo sleherno stavbo. Pri napadu na Nagojo je 500 letočih trdnjav vrglo na tankajšne zgradbe nad 1 milijon teh bomb. Učinek je bil na ploskvi 22 kv.km uničujoč.

ŽENE ZAPUŠČAJO VOJNO INDUSTRIJO. V angloški vojni industriji je bilo med vojno zaposlenih nad 7/2 milijona žen, ki so pokazale ves čas vzorno disciplino in izvrstno usposobljenost. Parlament je sodaj izrekel vsem ženam, ko odhajajo iz tvornic domov, zahvalo v imenu angloškega naroda.

"KLOKEN TEN". V torek je zadnjič izšel dnevnik "Kloken ten" (Deseta ura), ki ga je izdajala norveška osvobodilna zveza ves čas okupacije v 11 tisoč izvodih. Izvršio je nadvse važno nalogo, saj je stalno obveščal vse člane norveškega podtalnega gibanja o dogodkih v svetu. Svoje ime je dobil, ker je prvotno zajemal vesti iz londonske radijske oddaje za Norvežane ob 10. zvečer.

ZANIMIVA PROUCEVANJA ANGLEŠKEGA VOJNEGA LETALSTVA se bodo v prihodnjih dneh izvedla v smeri na severni tečaj za najdbo najbolj pripravne poti preko tečaja na zapadno polovico oble.

NA ŠIROKEM ATLANTIKU se je predala angloški mornarici 1600 tonska velepodmornica nemške mornarice, ki je imela na krovu med drugimi tudi dva nemška letalska generala in dva japonska oficirja in je bila namonjena na Japonsko. Nemška generala sta bila v posesti najboljših letalskih kart Anglije in sta se vdala brez odpora; Japonca sta izvršila harakiri.

ANGLEŠKA LETALA so uspešno bombardirala japonska matična otoka Kiushiu in Shikoku in uničila na tankajšnih letališčih okoli 270 japonskih letal. Isto tako je bilo bombardirano tudi oporišče Tokoshima.

V BRUSLJU SE IZROŽIJO ZAHTEVE po razpisu volitev v belgijsko poslansko zbornico. Javnost je namreč upravičeno mišljenja, da je sestava sedanjega parlamenta zastarela in ne ustreza spremembam, ki so se od leta 1940. do danes izvršile med belgijskim ljudstvom.

NA ZADNJI SEJI JAPONSKE VLADE je bilo po poročilu zunanjega ministra admirala Toga sklenjeno, da odpove Japonska vse pogodbe, sklenjene v zadnjih letih s fasislično Italijo in Nemčijo, ker sta obe omenjeni državi kapitulirali.

TOKIO JE BIL V SREDO MOČNO BOMBARDIRAN po težkih letočih trdnjavah. Nad 140.000 t japonskega ladjevja je bilo zopet potopljenih na raznih področjih Tihého oceana.

PO ZAKLJUČKU REDAKCIJE:

Ob 20. uri 30 minut je javila praška radijska postaja nastopno
važno vest:

J A P O N S K A J E P O N U D I L A M I R !

Danes je sovjetsko veleposlanistvo v Zedinjenih državah
posredovalo predajo japonske note Angliji in Zedinjenim
državam z izjavo, da je pripravljena Japonska skleniti z
omenjenima državama mir.

Kolikor se doznava, sta Anglija in Zedinjene države pripravljeni
skleniti mir samo na podlagi brezpogojne kapitulacije Japonske.